

DRUŠTVO ASOCIACIJA

—društvo nevladnih organizacij in posameznikov na področju kulture

PISARNA

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ

Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244

+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si

www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA

38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA

1768875

TRR

SI56 61000 0014575 664

Ministrstvo za finance Republike Slovenije

Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

Maistrova ulica 10
1000 Ljubljana

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije

Prešernova cesta 25
1000 Ljubljana

Ministrstvo za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj Republike Slovenije

Ulica Vita Kraigherja 5
2000 Maribor

Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri Evropski uniji

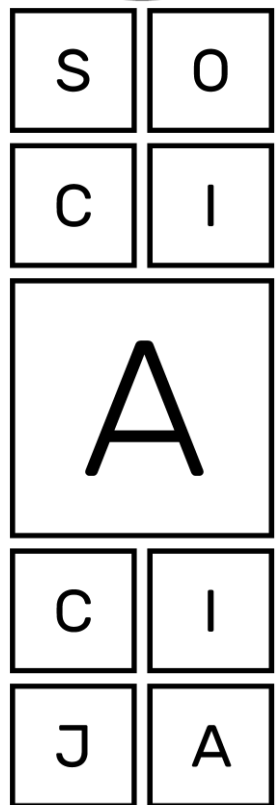
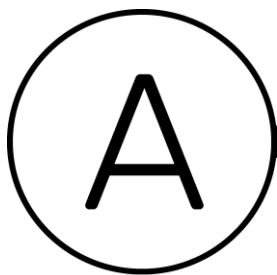
Rue Joseph II 14
1000 Bruselj
Belgija

Ljubljana, 2. oktober 2026

Poziv k ohranitvi sredstev programa Ustvarjalna Evropa v proračunu EU za leto 2027

Spoštovani,

Društvo Asociacija, Zavod Motovila, Društvo slovenskega animiranega filma in Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev se na vas obračamo glede stališča Sveta EU o predlogu proračuna Evropske unije za leto 2027, ki glede

na predlog Evropske komisije predvideva zmanjšanje sredstev programa Ustvarjalna Evropa.

Stališče Sveta predvideva zmanjšanje sredstev za prevzem obveznosti za 31,6 milijona evrov, pri čemer zmanjšanje posega v vse tri sklope programa: za 7,8 milijona evrov v sklopu Kultura, 23,2 milijona evrov v sklopu MEDIA in 0,6 milijona evrov v medsektorskem sklopu. Svet predlaga tudi zmanjšanje sredstev za plačila za 10,53 milijona evrov¹. Poseg je toliko pomembnejši, ker je leto 2027 zadnje leto sedanjega programa Ustvarjalna Evropa in večletnega finančnega okvira 2021–2027.

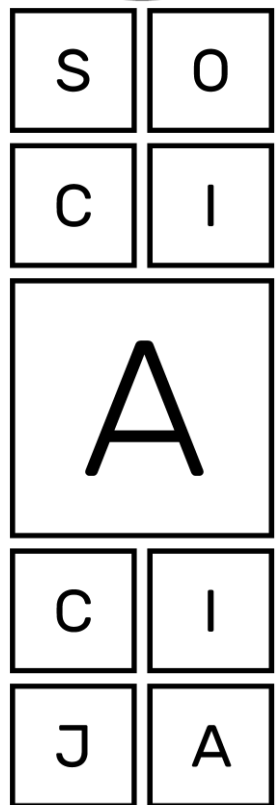
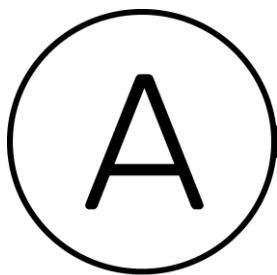
Razumemo potrebo po zagotavljanju ustreznih proračunskih rezerv ter sposobnosti Evropske unije za odzivanje na geopolitične, varnostne in druge nepredvidene izzive. Menimo pa, da zmanjševanje sredstev Ustvarjalne Evrope ni ustrezen odgovor na te izzive. Kultura, neodvisna umetniška produkcija in čezmejno kulturno sodelovanje pomembno prispevajo prav k družbeni odpornosti, demokratičnemu prostoru in koheziji Evropske unije in vanjo vključenih držav.

Tudi Svet EU je opozoril, da so kulturna identiteta in kulturno izražanje tarča vojaških in hibridnih groženj ter dezinformacij, države članice pa so poudarile pomen varovanja kulturne raznolikosti in umetniške svobode². Svet, Evropski parlament in Evropska komisija so se junija letos v skupni deklaraciji *Europe for Culture – Culture for Europe* zavezali tudi k varovanju umetniškega izražanja in neodvisnosti kulturnih institucij ter podpori vzdržnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev. Stabilno financiranje evropskega kulturnega sodelovanja je zato del evropskega odziva na sedanje izzive in konkretna možnost za uresničevanje teh zavez.

Pomen ohranitve sredstev dodatno potrjuje stališče Odbora Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje (CULT), ki je ob nasprotovanju zmanjšanju predlagal povečanje sredstev Ustvarjalne Evrope za 15 milijonov evrov glede na predlog Evropske komisije – za 7 milijonov evrov v sklopu Kultura, 5 milijonov evrov v sklopu MEDIA in 3 milijone evrov v

¹ Svet Evropske unije, *Draft general budget of the European Union for the financial year 2027: Council position of 4 September 2026*, dokument 11547/26 in 11547/26 ADD 2, 4. september 2026, zlasti ADD 2, str. 128. Svet je glede na predlog Evropske komisije predlagal zmanjšanje sredstev programa Ustvarjalna Evropa za 31,60 milijona EUR v sredstvih za prevzem obveznosti in za 10,53 milijona EUR v sredstvih za plačila, od tega za 7,8 milijona EUR v sklopu Kultura, 23,2 milijona EUR v sklopu MEDIA in 0,6 milijona EUR v medsektorskem sklopu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_11547_2026_ADD_2.

² Svet Evropske unije, *Conclusions of the Council and of the representatives of the governments of the Member States meeting within the Council on the strategic role of culture, cultural heritage and audiovisual works in upholding European values and democratic resilience*, dokument ST 14747/25, november 2025, zlasti tč. 22–26. Svet in predstavniki držav članic ugotavljajo, da so kulturna identiteta in kulturno izražanje namerno tarča fizičnih, tudi vojaških, in hibridnih groženj ter dezinformacij ter poudarjajo pomen kulture, kulturne raznolikosti in umetniške svobode za demokratično odpornost: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14747-2025-INIT/en/pdf>. Svet Evropske unije, Evropski parlament in Evropska komisija, *Joint Declaration on Europe for Culture – Culture for Europe*, 18. junij 2026: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/WK-2254-2026-INIT/en/pdf>.

medsektorskem sklopu³. Povečanje bi prispevalo k blaženju dolgotrajnega nesorazmerja med številom kakovostnih prijav in razpoložljivimi sredstvi⁴ ter omogočilo sodelovanje večjemu številu umetnikov, kulturnih organizacij in evropskih partnerstev.

Ohranitev ustreznega obsega programa je tudi v neposrednem interesu slovenskega kulturnega in ustvarjalnega sektorja. Ustvarjalna Evropa slovenskim institucijam in organizacijam omogoča dostop do evropskih sredstev, mednarodnih partnerstev, mobilnosti ter razvoja in kroženja umetniških in kulturnih vsebin. **Samo v okviru razpisa Evropski projekti sodelovanja 2025 je bilo podprtih 15 projektov s slovensko udeležbo, v katerih je 14 slovenskih organizacij kot vodja ali partner pridobilo 1,1 milijona evrov evropskih sredstev in vzpostavilo 77 mednarodnih povezav s 26 evropskimi državami.**⁵

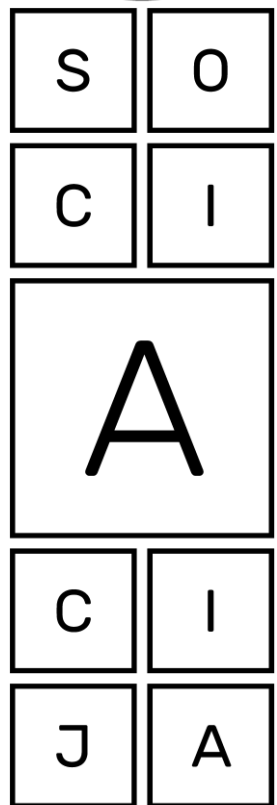
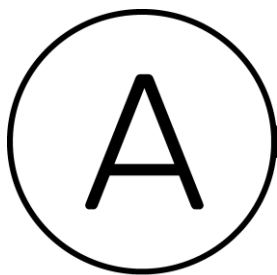
Slovenske organizacije z uspešnim sodelovanjem v Ustvarjalni Evropi povečujejo skupni obseg sredstev, namenjenih kulturi v Sloveniji, in pomembno dopolnjujejo nacionalno javno financiranje. Evropska sredstva omogočajo izvedbo projektov, razvoj ustvarjalnih praks in mednarodno sodelovanje ter tako pomembno dopolnjujejo možnosti, ki jih zagotavljajo domači viri financiranja. Pomen uspešnega pridobivanja evropskih sredstev prepoznava tudi aktualna vlada, ki je med svoje prednostne naloge uvrstila pospešitev njihovega črpanja ter posebej poudarila potrebo po večji uspešnosti slovenskih prijaviteljev na centraliziranih evropskih programih.⁶ Ohranitev ustreznega obsega programa Ustvarjalna Evropa je zato pomembna tudi za nadaljnje uspešno pridobivanje evropskih sredstev in krepitev slovenskega kulturnega in ustvarjalnega sektorja.

³ Odbor Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje (CULT), *Opinion on the General budget of the European Union for the financial year 2027 – all sections*, PE791.038, sprejeto 29. septembra 2026, postopek 2026/0196(BUD). Odbor je predlagal povečanje sredstev programa Ustvarjalna Evropa za 15 milijonov EUR glede na predlog Evropske komisije, od tega 7 milijonov EUR za sklop Kultura, 5 milijonov EUR za sklop MEDIA in 3 milijone EUR za medsektorski sklop. Evropski parlament, Legislative Observatory: <https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2026%2F0196%28BUD%29>.

⁴ Odbor Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje (CULT), *Opinion on Guidelines for the 2027 Budget – Section III*, 24. februar 2026, PE784.250. Odbor opozarja, da povpraševanje močno presega finančno zmogljivost programa Ustvarjalna Evropa; pri sklopu Kultura in zlasti Evropskih projektih sodelovanja je povpraševanje v povprečju štirikrat večje od razpoložljivih sredstev, nizki pa sta tudi stopnji uspešnosti v sklopih MEDIA in medsektorskem sklopu: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-10-2026-0044_EN.html.

⁵ Center Ustvarjalna Evropa v Sloveniji, Rezultati razpisa Evropski projekti sodelovanja 2025 za Slovenijo, 15. april 2026. Na izrazito konkurenčnem razpisu, na katerem je bilo izmed 1.663 prispelih vlog za podporo izbranih 121 projektov sodelovanja, je bilo podprtih 15 projektov s slovensko udeležbo; v njih kot vodja ali partner sodeluje 14 slovenskih organizacij, ki so pridobile 1,1 milijona EUR podpore EU in bodo vzpostavile 77 mednarodnih povezav s 26 evropskimi državami: <https://ced-slovenija.eu/rezultati-razpisa-evropski-projekti-sodelovanja-2025-za-slovenijo>

⁶ Ministrstvo za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj, *Nova Vlada obrača trend: odločno za hitrejše črpanje evropskih sredstev in razvoj vseh regij*, 10. september 2026. <https://www.gov.si/novice/2026-09-10-nova-vlada-obraca-trend-odlocno-za-hitrejse-crpanje-evropskih-sredstev-in-razvoj-vseh-regij/>

Na pomen celovitega okolja za uspešno sodelovanje slovenskih organizacij v evropskih programih smo Društvo Asociacija, Društvo slovenskega animiranega filma in Zavod Motovila⁷ že opozorili tudi ob predlaganem posegu v Sklad za razvoj nevladnih organizacij. Zagotavljanje nacionalnega sofinanciranja uspešnih evropskih projektov je namreč pomemben pogoj za dejansko dostopnost evropskih sredstev slovenskim organizacijam⁸. Zmanjševanje sredstev Ustvarjalne Evrope na evropski ravni ob hkratni negotovosti nacionalnega sofinanciranja bi pomenilo dvojni pritisk na možnosti slovenskih kulturnih institucij in organizacij za pridobivanje evropskih sredstev in sodelovanje v evropskih partnerstvih.

Zato pozivamo Republiko Slovenijo, naj v nadaljnjih pogajanjih o proračunu EU za leto 2027 podpre ohranitev sredstev programa Ustvarjalna Evropa najmanj na ravni predloga Evropske komisije za vse tri sklope programa. Takšno stališče bi prispevalo k ohranjanju možnosti slovenskega kulturnega in ustvarjalnega sektorja za uspešno sodelovanje v programu ter k stabilnim pogojem za evropsko kulturno sodelovanje v zadnjem letu sedanjega programskega obdobja.

Obenem vas prosimo za informacijo o stališču Republike Slovenije do predlaganega zmanjšanja sredstev programa Ustvarjalna Evropa ter o stališču, ki ga bo zastopala v nadaljnjih proračunskih pogajanjih.

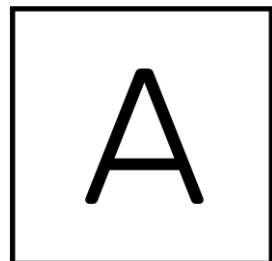
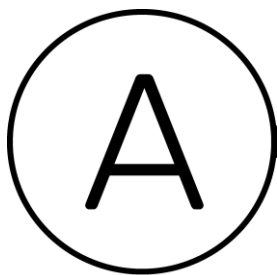
Menimo, da mora zadnje leto sedanjega programa zagotoviti stabilne pogoje za evropsko kulturno sodelovanje in ustrezen prehod v naslednje programsko obdobje.

Za dodatna pojasnila in informacije ostajamo na voljo.

⁷ Društvo Asociacija, Društvo slovenskega animiranega filma in Zavod Motovila, *Poziv Vladi RS: ohranite razvojne funkcije Sklada za razvoj nevladnih organizacij*, 21. september 2026. Organizacije smo opozorile zlasti na pomen Sklada za zagotavljanje nacionalnega sofinanciranja evropskih projektov nevladnih organizacij ter na posledice predlaganega posega za sposobnost slovenskih organizacij za pridobivanje in izvajanje evropskih projektov: <https://www.asociacija.si/si/2026/09/21/poziv-vladi-ohranite-razvojne-funkcije-sklada-za-nvo/>

⁸ Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije zagotavlja nacionalno sofinanciranje projektov slovenskih izvajalcev, uspešnih na razpisih programa Ustvarjalna Evropa. Ukrep je namenjen spodbujanju mednarodnega povezovanja slovenskih izvajalcev na področju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter krepitvi njihovih operativnih zmogljivosti. Za leto 2026 je bilo za ta namen predvidenih 200.000 EUR. Ministrstvo za kulturo, *Vabilo k oddaji vlog za sofinanciranje projektov v okviru programa Ustvarjalna Evropa za leto 2026*, 20. april 2026: <https://www.gov.si/novice/2026-04-20-vabilo-k-oddaji-vlog-za-sofinanciranje-projektov-v-okviru-programa-ustvarjalna-evropa-za-leto-2026/>

Nacionalno sofinanciranje evropskih projektov nevladnih organizacij se zagotavlja tudi prek Sklada za razvoj nevladnih organizacij. Na javnem pozivu za leto 2025 je bilo za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU oziroma finančnih mehanizmov EFTA, izbranih 71 organizacij v skupni vrednosti 2.725.303,18 EUR; med podprtimi programi je izrečno navedena tudi Ustvarjalna Evropa. Ministrstvo za javno upravo, *Znani so prejemniki sredstev za sofinanciranje evropskih projektov nevladnih organizacij*, 25. februar 2026: <https://www.gov.si/novice/2026-02-25-znani-so-prejemniki-sredstev-za-sofinanciranje-evropskih-projektov-nevladnih-organizacij/>

S spoštovanjem,

Društvo Asociacija

Zavod Motovila

Društvo slovenskega animiranega filma

Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev